

**Opinia ornitologiczna
dla planowanej termomodernizacji budynku
Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 2 w Stalowej Woli
przy ul. Kwiatkowskiego 1**

Specyfika prac

Obiekt ma specyficzny sposób użytkowania charakterystyczny dla tzw. remiz strażackich, z tym że w połączeniu z całodobowym dyżurowaniem obsługi. Pracom poddane zostaną jedynie ściany a charakter prac będzie ociepleniowy zatem inwentaryzacja nie dotyczy dachu i kominów, które zostały już wyremontowane, a bywają siedliskiem lęgowym i miejscem życia dzikich zwierząt. Przy okazji prowadzonych prac ścianki o charakterze nietrwałym (ganku, przybudówki) mogą zostać zniszczone lub rozebrane. W odniesieniu do uzyskanych informacji inwentaryzacja przyrodnicza odnosi się jedynie do możliwego zajęcia przez dzikie zwierzęta siedlisk związanych z przedmiotem planowanych prac. Informacja podstawowa pochodzi od Komendanta Powiatowego st. bryg. Tadeusza Niedziałka.

Metodyka monitoringu ornitologicznego i in. zoologicznego.

1. Obserwacje stacjonarne zainteresowania zwierząt budynkiem.
 - a) jerzyki (*Apus apus*) – obserwowanie zainteresowania jerzyków w okresie lęgowym w sytuacji karmienia piskląt w szczelinie, wlatywania i wylatywania ze szczelin w ścianach oraz zainteresowania jerzyków poszczególnymi częściami ścian, obserwacje punktowe przy narożnikach budynku tak by widzieć dwie ściany jednocześnie
 - b) kopciuszek (*Phoenicurus ochruros*) obserwacje i nasłuch stacjonarny o świcie w celu stwierdzenia obecności śpiewających samców, w połączeniu z obserwacją jerzyków (*Apus apus*),
 - c) sowy obserwacje o świcie w celu stwierdzenia wlotu bądź wylotu sów z budynku w połączeniu z obserwacjami innych zwierząt,
 - d) nietoperze (Chiroptera) obserwacje rojenia o świcie kiedy nietoperze zbierają się w sąsiedztwie budynku przed powrotem do potencjalnej kolonii, połączone z obserwacjami innych zwierząt,
 - e) obserwacje okazjonalne aktywności innych gatunków podczas wykonywania obserwacji celowych z podpunktów a,b,c,d.
2. Penetracja budynku:
 - a) inwentaryzacja wszelkich śladów gniazdowania bądź przebywania dzikich zwierząt i bliższe przyjrzenie się szczelinom ścian budynku, którymi interesują się ptaki,
 - b) inwentaryzacja wszelkich śladów przebywania zwierząt na strychach i stropodachach, jeśli będą one dostępne,
 - c) przeszukanie szczelin na strychach m.in. w murach jako miejsc potencjalnego przebywania nietoperzy (Chiroptera).

**Wyniki obserwacji i monitoringu przyrodniczego
przedmiotowych ocieplanych obiektów**

1. Przeprowadzone obserwacje stacjonarne:

12.07.2013

Od jeszcze ciemnego nieba do 1 godziny po wschodzie słońca

Brak obserwacji utrudnione warunki meteo.

13.07.2013

Od jeszcze ciemnego nieba do 1 godziny po wschodzie słońca

Brak obecności sów, aktywnego samca kopciuszka oznaczającego teren na obiekcie oraz rojenia

nietoperzy. Kopciuszek (*Phoenicurus ochruros*) śpiewający na sąsiednich obiektach przemysłowych ok. 200 m na S/W.

Przelot borowca wielkiego w sąsiedztwie obiektu w kierunku E. Osobnik nie związany z obiektem ani otoczeniem, ale ważnego gatunku dlatego należy odnotować jego obserwację.

12.07.2013 Okazjonalna obserwacja 3 osobników jerzyka (*Apus apus*) w czasie penetracji budynku

2. Inwentaryzacja gniazdowisk, lęgowisk i miejsc wypoczynku dzikich zwierząt w obiekcie.

Kontrola ścian, części pod dachem, wieży, przybudówek oraz możliwości penetracji nietoperzy w głąb budynku przez wieżę.

Od strony obiektów przemysłowych na tylnej ścianie przy wykończeniu dwóch rynien ślady aktywności ptaków. Od strony obiektów przemysłowych na frontowej ścianie przy wykończeniu jednej rynny ślady aktywności ptaków. W obu przypadkach brak jednoznacznej identyfikacji gatunku bądź sposobu wykorzystania obiektu (lęg czy schronienie).

Stwierdzenie możliwości zimowego wykorzystania obiektu przez nietoperze przez szyb wieży (opcja hipotetyczna bez możliwości potwierdzenia w tej porze roku)

Brak innych śladów i oznak aktywności zwierząt na planowanych do remontu częściach obiektu.

Wniosek: Brak jednoznacznych i pewnych informacji o gniazdowaniu ptaków podlegających ochronie bądź przebywaniu w obiekcie nietoperzy.

Zagrożenia stwierdzonych lub możliwych lęgowisk bądź kolonii lęgowych

a) w przypadku szczelnego umieszczenia materiału ociepleniowego w sąsiedztwie górnego zwieńczenia wskazanych wyżej rynien zablokowanie możliwości dostępu do potencjalnego siedliska lęgowego wróbla (*Passer domesticus*) bądź jerzyka (*Apus apus*)

b) w przypadku szczelnego umieszczenia materiału ociepleniowego w sąsiedztwie pokrycia dachowego wieży uniemożliwienie dostępu nietoperzy do potencjalnego zimowiska,

Zalecenia dla inwestora

Szczegółowe:

a) instalacja pod górnym gzymsem od frontu zestaw 2 budek lęgowych dla jerzyka, od ściany tylnej zestawu 2 budek lęgowych dla wróbla

c) pomiędzy materiałem ociepleniowym a pokryciem dachowym wieży pozostawienie szczelin takich jakie istnieją obecnie, szczeliny związane są z falistością pokrycia dachu.

Ogólne:

a) jeśli właściciel obiektu chce mieć pewność odnośnie prawidłowego wykonania oraz instalacji budek lęgowych, prace te można powierzyć osobie doświadczonej w tej dziedzinie panu Wojciechowi Strugale,

b) jeśli właściciel obiektu chce uniknąć wieszania budek lęgowych związanych z rynnami może pozostawić dostęp do szczelin przy wskazanych rynnach, ale należy pamiętać, że niesie to ryzyko niszczenia materiału ociepleniowego przez ptaki w postaci drażenia korytarzy.

Podstawa prawna

Ochrona gatunkowa ptaków wynika z ROZPORZĄDZENIA MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Ten akt prawny ustanawia objęcie przedmiotowych gatunków następującą ochroną

plomykówka (*Tyto alba*) – ochrona gatunkowa ścisła

jerzyk (*Apus apus*) – ochrona gatunkowa ścisła

kopciuszek (*Phoenicurus ochruros*) – ochrona gatunkowa ścisła

wróbel domowy (*Passer domesticus*) – ochrona gatunkowa ścisła

kawka (*Corvus monedula*) – ochrona gatunkowa ścisła

nietoperze (Chiroptera) wszystkie gatunki występujące w Polsce – ochrona gatunkowa ścisła

W szczególności o siedliskach zwierząt rozporządzenie stanowi:

§ 7. W stosunku do zwierząt należących do gatunków dziko występujących, o których mowa w § 2-4 i 6, wprowadza się następujące zakazy:

- 6) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 7) niszczenia ich gniazd;
- 8) niszczenia ich mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień;
- 14) umyślnego płoszenia i niepokojenia;

A także:

§ 10. Określa się następujące sposoby ochrony gatunków polegające na:

- 1) ustalaniu stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania dla gatunków, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. E;
- 2) zabezpieczeniu ostoi i stanowisk zwierząt przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- 3) wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan populacji lub siedliska zwierząt w zakresie:
 - f) budowy sztucznych miejsc lęgowych, wodopojów,
 - g) dostosowania sposobów i terminów wykonywania prac agrotechnicznych, leśnych, budowlanych, remontowych i innych tak, aby zminimalizować ich wpływ na biologię zwierząt i ich siedliska,
- 4) inwentaryzowaniu, dokumentowaniu i monitorowaniu stanowisk, siedlisk i populacji gatunków;
- 12) promowaniu technologii prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i wodnej, umożliwiających zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych;
- 15) uwzględnianiu potrzeb ochrony gatunków w procesach: planowania, zatwierdzenia, realizowania, funkcjonowania i likwidacji inwestycji.

Literatura

- „Ptaki europy”, Paul Serry i in., Warszawa 2003
„Collins bird guide”, Lars Svensson i in., London 2009
„Tropy i ślady ptaków”, Roy Brown i in., Warszawa 2006
„Gniazda naszych ptaków”, Jerzy Gotzman, Bolesław Jabłoński, Warszawa 1972
„Ptaki śpiewające”, Karel Štastný, Warszawa 1993
„Przewodnik śladami zwierząt”, Mirosław Bouchner, Warszawa 1992

Opracował
Sebastian Sobowiec

SKARBNIK POWIATU
Elżbieta Kulpa
Elżbieta Kulpa

WICESTAROSTA
Mariusz Sołtys
Mariusz Sołtys

STAROSTA
Robert Fila
Robert Fila